യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 4✓
(സ്ഥിതിപ്രകരണമ്)/സർഗം 46✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

രമ്യേ ധനേഷു ദാരാദൗ/ ശോക+സ്യാവ-സരോ ഹി കഃ .
ഇന്ദ്രജാലേ+ക്ഷണാദ്-ദൃഷ്ടേ നഷ്ടേ കാ പരിദേവനാ .. 1

ഗന്ധർവ-നഗര+സ്യാർഥേ ദൂഷിതേ ഭൂഷിതേ തഥാ .
അവിദ്യാംശേ സുതാദൗ/ വാ/ കഃഖ് ക്രമഃസ് സുഖദുഃഖയോഃ .. 2

രമ്യേ ധന്യേ/ഥ ദാരാദൗ/ ഹർഷ+സ്യാവ-സരോ ഹി കഃ .
വൃദ്ധായാം മൃഗതൃഷ്ണായാംങ് കിമാനന്ദോ ജലാർഥിനാമ് .. 3

ധനദാരേഷു വൃദ്ധേഷു ദുഃഖംയ് യുക്തംൻ ന തുഷ്ടയഃ .
വൃദ്ധായാം മോഹ-മായായാംങ് കഃസ് സമാ+ശ്വാസവാ-നിഹ .. 4

യൈരേവ ജായതേ രാഗോ/ മൂർഖ+സ്യാധി-കതാ-ഗതൈഃ .
തൈരേവ ഭോഗൈഃഫ്/ പ്രാജ്ഞസ്യ വിരാഗ ഉപജായതേ ..5

നഷ്ടേ ധന്യേ/ഥ ദാരാദൗ/ ഹർഷ+സ്യാവ-സരോ ഹി കഃ .
പാരാവ-ലോകിനസ്/ത്വേതൈർ/വിരാഗംയ് യാന്തി സാധവഃ .. 6

അതോ രാഘവ ത+ത്ത്വ+ജ്ഞോ+ വ്യവഹാരേഷു സംസൃതേഃ .
നഷ്ടംൻ നഷ്ട-മുപേ+ക്ഷസ്വ+ പ്രാപ്തം പ്രാപ്ത-മുപാഹര .. 7

അനാ-ഗതാനാം ഭോഗാനാ/മവാഞ്/ഛനമ-കൃത്രിമമ് .
ആഗതാനാം ച സംഭോഗ ഇതി പണ്ഡിത-ലക്ഷണമ് .. 8

സംസാര-സംഭ്രമേ+ ഹ്യസ്മിംശ്/ഛന്നാ+ത്മ+ന്യാത-തായിനി .
തഥാ വിഹര സംബുദ്ധോ യഥാ നായാസി മൂഢതാമ് .. 9

സംസാരാ-ഡമ്ബര+സ്യാസ്യ+ പ്രപഞ്ച-രഹിതേ+ ക്രമേ .
സമ്യഗ്ജ്ഞാ നാനുപശ്യന്തി യേ ഹതാസ്തേ കുബുദ്ധയഃ .. 10

യയാ കയാചിദ്-യുക്/ത്യൈവ ദൃശ്യാ+ദ്യസ്യ ഗതാ രതിഃ .
പരിമജ്ജതി തസ്യാ+സ്ഥാ ന+ക്വചി+ദ്വിമലാ മതിഃ .. 11

യസ്യാ-സദിദ-മി+ത്യാ+സ്ഥാ നിവൃത്താ സർവ-വസ്തുഷു .
ക്രോഡീ-കരോതി സർവജ്ഞംൻ നാവിദ്യാ തമ-വാസ്തവീ .. 12

അഹംഞ് ജഗ+ച്ചൈക/മിദം/ സർവ-മേവേതി യസ്യ ധീഃ .
ആസ്ഥാ-നാസ്ഥേ പരിത്യജ്യ സംസ്ഥിതാ സ ന മജ്ജതി .. 13

ശുദ്ധം സദ-സതോർ/മധ്യം പദം ബുദ്ധ്യാ്വ-ലമ്/ബ്യ ച .
സബാഹ്യാ-ഭ്യന്തരംൻ ദൃശ്യം മാ ഗൃഹാണ വിമുഞ്ച മാ .. 14

അ+ത്യന്ത-വിരതഃസ് സ്വസ്ഥഃസ് സർവ-വാസ-വിവർജിതഃ .
വ്യോമ-വ+ത്തിഷ്ഠ നീരാഗോ രാമ കാര്യ-പരോ്പി സൻ .. 15

യസ്യ നേച്ഛാ ന വാനിച്ഛാ+ ജ്ഞസ്യ കർമണി തിഷ്ഠതഃ .
ന തസ്യ ലിപ്യതേ പ്ര+ജ്ഞാ പദ്മ-പത്ര-മിവാമ്/ബുഭിഃ .. 16

ദർശന+സ്പർശനാ-ദീനി മാ കരോതു കരോതു ച .
തവേ+ന്ദ്രിയ-മനോ ഗൗണംൻ ത്വമനിച്ഛോ ഭവാത്മവാൻ .. 17

മമേദ-മിത്യ-സദ്ഭൂത/മിന്ദ്രിയാർഥേ ഭവന്മനഃ .
മാ നിമ+ജ്ജത്വ-മഗ്നഃസ് സന്മാ കരോതു കരോതു വാ .. 18

യദാ തേ നേന്ദ്രിയാർഥ+ശ്രീഃ സ്വദതേ ഹൃദി രാഘവ .
തദാ വിജ്ഞാത-വിജ്ഞാനഃസ് സമുത്തീർണ-ഭവാർണവഃ .. 19

ആസ്വാദി-തേന്ദ്രിയാർഥസ്യ സതനോ-രതനോ-രപി .
അനി+ച്ഛതോ്പി സംപന്നാ മുക്തി-രർഥ-വശാത്തവ .. 20

ഉച്ചൈഃഫ്-പദായ പരയാ+ പ്രജ്ഞയാ വാസനാ-ഗണാത് .
പുഷ്പാദ്/ഗന്ധ-മിവോദാരംഞ്ച് ചേതോ രാമ പൃഥ+ക്കുരു .. 21

സംസാ-രാമ്ബു/നിധാവസ്മി/+ന്വാസനാമ്ബു/പരിപ്ലുതേ .
യേ+ പ്രജ്ഞാ നാവ-മാരൂഢാസ്/തേ തീർണാ വുഡിതാഃഫ് പരേ .. 22

ക്ഷുര-ധാരാ+പ്രമിതയാ ധിയാ പരമ-ധീരയാ .
പ്രവിചാര്യാ+ത്മനസ്/തത്ത്വംൻ തതഃസ് സ്വപദ-മാവിശ .. 23

യഥാ ത+ത്ത്വ-വിദഃഫ് പ്രാജ്ഞാ+ ജ്ഞാന-ബൃംഹിത-ചേതസഃ .
വിഹരന്തി തഥാ രാമ വിഹർ/തവ്യംൻ ന മൂഢവത് .. 24

ജീവ+ന്മുക്താ മഹാത്മാനോ/ നിത്യ-തൃപ്താ മഹാധിയഃ .
ആചാരൈ/രനുഗന്തവ്യാ ന ഭോഗ-കൃപണാഃശ് ശഠാഃ .. 25

ന+ ത്യജന്തി ന വാഞ്ഛന്തി+ വ്യവഹാരംഞ്ച് ജഗദ്-ഗതമ് .
സർവ-മേവാനു-വർതന്തേ പാരാവാര-വിദോ ജനാഃ .. 26

പ്രഭാവ+സ്യാഭി-മാനസ്യ ഗുണാനാംയ് യശസഃശ് ശ്രിയഃ .
ന ക്വചിത്-കൃപണാ ലോകേ മഹാന്തസ്/തത്ത്വദർശിനഃ .. 27

സുശൂന്യ്പി ന ഖി+ദ്യന്തേ ദേവോ+ദ്യാനേ നസങ്/ഗിനഃ .
നിയതിംഞ്ച് ച ന മുഞ്ചന്തി മഹാന്തോ ഭാസ്കരാ ഇവ .. 28

വിഗതേച്ഛാ യഥാ+പ്രാപ്ത+വ്യവഹാരാനു-വർതിനഃ .
വിചരന്തി സമുന്നദ്ധാഃസ് സ്വസ്ഥാ ദേഹരഥേ സ്ഥിതാഃ .. 29

ത്വമപി+ പ്രാപ്തവാൻ രാമ വിവേക-മിമമാ-തതമ് .
പ്രജ്ഞാബലേന ചാനേന+ ജ്ഞാനേ+ സ്വസ്ഥോ/സി സുന്ദര .. 30

സ്പഷ്ടാംൻ ദൃഷ്ടിമ-വഷ്ടഭ്യ നിർമാനോ ഗതമത്സരഃ .
വിഹരാസ്മിൻ-ഭുവഃ പീഠേ പരാം സിദ്ധിമ-വാപ്സ്യസി .. 31

സ്വസ്ഥഃസ് സർവേ-ഹിത+ത്യാഗീ ദൂരാ-ലോകന-വാഞ്ഛനഃ .
പരാം ശീത-ലതാ-മന്ത/രാദായ വിഹരാ-നഘ .. 32

ശ്രീവാല്മീകിരുവാച .
ഇത്ഥംങ് ഗിരാ വിമലയാ വിമലാശ-യസ്യ
രാമോ മുനേഃസ് സപദി മൃഷ്ട ഇവാ-ബഭാസേ .
ജ്ഞാനാ-മൃതേന മധുരേണ വിരാജി-താന്തഃഫ്
പൂർണഃശ് ശശാങ്ക ഇവ ശീതലതാംഞ്ജ് ജഗാമ .. 33

ഇ+ത്യാർഷേ ശ്രീവാസിഷ്ഠ മഹാരാമായണേ വാല്മീകീയേ മോക്ഷോപായേഷു+
സ്ഥിതിപ്രകരണേ ജീവന്മുക്ത+സ്ഥിത-ഗുണ-വർണനംൻ നാമ
ഷട്/ചത്വാരിംശഃസ് സർഗഃ .. 46 ..
ഓം
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
18.10.2023